

Stichting Bond tegen het Schenden van
Gods Heilige Naam
Postbus 362
3900 AJ VEENENDAAL

JAARVERSLAG 2016

RAPPORT
Inzake jaarverslag 2016

JAARVERSLAG 2016

INHOUD

Paginanummer

1. Bestuurs- en directieverslag

1.1 Voorwoord	5
1.2 Algemeen	6
1.3 Werkwijze	9
1.4 Activiteiten en financiële positie	13
1.5 Informatie over directie en bestuur	19
1.6 Toekomstparagraaf	21
1.7 Risicoparagraaf	21

2. Jaarrekening 2016

2.1 Balans per 31 december	23
2.2 Staat van baten en lasten	25
2.3 Resultaatbestemming	25
2.4 Overzicht lastenverdeling	26
2.5 Kasstroomoverzicht	28
2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	29
2.7 Toelichting op de balans per 31 december	32
2.8 Toelichting op de baten	36
2.9 Toelichting op de lasten	37

3. Overige gegevens

3.1 Controleverklaring	42
------------------------	----

Bijlage

Begroting 2017	46
----------------	----

1. BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG

"Ik vloekte altijd. Altijd en overal. Tot ik een leverancier kreeg die christen was en die wilde geen zaken met mij doen als ik continue bleef vloeken. 'Het raakte hem', had de leverancier gezegd."

1.1 Voorwoord

De afgelopen jaren zijn voor de Bond tegen vloeken hectisch geweest. Nederland verandert en de Bond tegen vloeken moest mee veranderen. Deze inhaalslag hebben we gemaakt en dat heeft de nodige energie gekost. Het jaar 2016 was in dat opzicht veel rustiger. Alles viel op zijn plek en de voorbereidingen voor een bijzonder jaar werden getroffen. Honderd jaar een Bond tegen vloeken, dat mag Nederland gaan merken en wij kunnen aantonen dat we er klaar voor zijn.

De bestuursleden wil ik heel hartelijk danken voor hun vrijwillige inzet dit jaar. Uw energie om telkens weer bij elkaar te komen en na te denken over een Nederland dat slordig is op zijn taal is bewonderenswaardig. Uw creativiteit in het nadenken over strategie en beleid toonde lef.

De vrijwilligers worden heel hartelijk bedankt voor de inzet. Uw inspanningen elk jaar weer om de Bond te vertegenwoordigen in uw regio is van groot belang. Dankbaar zijn we voor alle donateurs die ons werk mogelijk maken. Door uw support, op welke manier dan ook, kunnen we een geluid laten horen in Nederland dat van groot belang is.

Opkomen voor de Naam van God en respect voor de naaste is onze drijfveer. Dat zorgt ervoor dat het werk zwaar kan zijn maar vanwege deze drijfveer ook zo mooi. We danken God voor de mogelijkheid om in Nederland dit werk te mogen doen.

Wilfried Verboom (directeur)

1.2 Algemeen

1.2.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De Bond tegen vloeken is een stichting die in 1917 werd opgericht. De Bond tegen vloeken doet het werk vanuit de overtuiging dat Gods Naam heilig is. Alle vormen van respectvol taalgebruik bevorderen we met de verschillende activiteiten die we ontplooien. De organisatie staat met nummer 41180524 ingeschreven in het handelsregister onder de statutaire naam STICHTING BOND TEGEN HET SCHENDEN VAN GODS HEILIGE NAAM. De Bond tegen vloeken is gevestigd in Veenendaal.

1.2.2 Doelstelling

Het doel van de stichting is om de strijd aan te binden onder alle geleidingen van de Nederlandse samenleving tegen het grote kwaad van het vloeken. De stichting stelt zich tevens als doel, in aanvulling op deze hoofddoelstelling, kwetsend, obscene of grof taalgebruik in het menselijk verkeer te bestrijden.

Visie

De Bond tegen vloeken® zet zich in tegen vloeken en schelden en daarmee voor respectvol taalgebruik. De Bond baseert zich op Bijbelse normen en waarden. Gods Naam is voor christenen heilig en misbruik daarvan is kwetsend. Ook schelden met bijvoorbeeld ziekten of seksuele geaardheid is voor veel mensen pijnlijk.

Missie

De missie van de Bond tegen vloeken® is om zichtbaar te zijn in de publieke ruimte en vormend bezig zijn in relatie tot doelgroepen. De Bond tegen vloeken wil zo het bewustzijn over taal en respect vergroten. Vanuit een christelijke overtuiging probeert de Bond het goede gebruik van Gods Naam te bevorderen. Daartegenover staat dat vloeken en schelden juist tegengegaan worden. De Bond tegen vloeken brengt deze visie en missie op verschillende manieren in de praktijk (zie 1.3 Werkwijze).

Donateurs

De Bond tegen vloeken had op 31 december 2016 22.674 donateurs.

Wist u dat?

- 97% van de ouders let op het taalgebruik van kinderen in de opvoeding
- 85% van de Nederlanders kent de Bond tegen het vloeken
- 70% van de Nederlanders ervaart vloeken als vervelend
- 61% van de Nederlanders vindt schelden met het woord kanker kwetsend

1.2.3 Juridische structuur

De Bond is een zelfstandig opererende stichting met plaatselijke werkgroepen.

1.2.4 Samenstelling van het bestuur en de directie

Bestuur

Het dagelijks bestuur van de Bond tegen vloeken bestond in 2016 uit de volgende personen:

- drs. L.B.C. Boot, Veenendaal
- mw. A. Roest-Nagtegaal, Veenendaal
- mr. W.A. Mackay, Sliedrecht

In het algemeen bestuur hadden de volgende personen in 2016 zitting:

- ds. P. van Duijvenboden, Apeldoorn
- dhr. J. Kloosterman, Apeldoorn
- mr. drs. J.P. de Man, Rosmalen
- dr. R. Bisschop
- mw. M. E. van Vliet-de Ruiter, Almere

Ereleden van de Bond tegen vloeken zijn:

- ir. H. van Rossum, Zeist
- ds. B.J. Wiegeraad, Veenendaal
- mr. E. Bos, Capelle a/d IJssel
- ds. A. Prins, Veenendaal

Personeel

Het personeel van de Bond tegen vloeken bestond in 2016 uit de volgende personen:

- Wilfried Verboom (directeur)
- Kees Hazeleger (gastdocent BO)
- Sjors van der Kraan (gastdocent VO/MBO)
- Frans de Koeijer (relatiebeheerder)
- Rens Bravenboer (denker/trainer)
- Adrie Kuipers (administratie)
- Janneke Zwijnenburg (administratie)
- Arend Kuipers (promotie)
- Marleen Kuipers (promotie)

In januari trad Rens Bravenboer in dienst en in april verwelkomden we Arend en Marleen Kuipers.

Het team van de Bond tegen vloeken in 2016

1.2.5 Statutenwijziging

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd.

1.3 Werkwijze

1.3.1 Het Land In

In gesprek over grove woorden, dat is niet het eerste wat een marktbezoeker verwacht te doen op een markt. Als Bond tegen vloeken proberen we niet alleen mensen te spreken maar ook iets in beweging te zetten, of te veranderen. In 2016 stond het project *Het Land In* in het teken van taalbewustzijn creëren. Het creëren van taalbewustzijn is belangrijk om verandering in taalgebruik in beweging te zetten. Een enkel gesprek haalt iemand niet altijd over om zijn taalgebruik aan te passen. Door een leuke ervaring of beleving toe te voegen is de kans groter dat het gesprek blijft hangen en wellicht een vervolg vindt.

Het gesprek op de markt is niet altijd makkelijk en iemand is niet altijd te overtuigen met woorden. Daarom is er voor gekozen om te experimenteren met verschillende vormen van beleving. Bijvoorbeeld door een blokhout mee te nemen en iemand te vragen of hij even op zijn duim wil slaan. Een sleuf in het hout zorgt ervoor dat de duim en de hamer elkaar niet raken. Toch is het schrikgevoel goed om later over in gesprek te gaan. Je hebt ervaren dat je misschien iets uit wat niet helemaal netjes is. Daarover kan je vervolgens mooi in gesprek. Ook het meebrengen van een schutting en samen met kinderen alternatieve schuttingtaal verzinnen, en die vervolgens op de schutting plakken, is een succes gebleken. Dit bood ook de ruimte om met ouders in gesprek te gaan over de eigen taal en dat van hun kinderen.

Collega Frans in gesprek op een station

Met *Het Land In* gingen we in 2016 ongeveer 25 keer de markt op. We bezochten minder markten dan in 2015, maar juist meer grote beurzen: de Wegwijs, Naar Buiten, de Familiedagen en de 50PlusBeurs. Contact met leden en de verkoop van producten en ideeën stonden centraal op de eerste drie.

De 50PlusBeurs was bijzonder en een nieuwe beurs voor de Bond. Om goed aan te sluiten bij het publiek hebben we gezocht naar een positieve insteek. We zijn als Bond tegen vloeken niet alleen tegen godslasterlijke, grove taal maar staan ook voor goede taal die Gods Naam eerbiedigt en mensen respecteert. Met complimenten als “wat ziet u er leuk uit” en “wat fijn dat u er bent” zijn we het gesprek aangegaan. Deze complimenten stonden op 1500 kaartjes en die zijn allemaal uitgedeeld met een gesprek. Verder zijn er nog eens 150 emailadressen geworven. Kortom: met *Het Land In* hebben we ook dit jaar weer duizenden Nederlanders bereikt met onze boodschap.

1.3.2 Media

De Bond tegen vloeken krijgt regelmatig aandacht van landelijke media. In 2016 gold dit bijvoorbeeld voor het meldpunt vloeken. Op 11 januari openden we dit digitale meldpunt, waar melding gemaakt kan worden van vloeken, bijvoorbeeld op televisie of radio. Dit werd direct landelijk nieuws. Sommige mensen vroegen zich af of dit wel nodig was, maar door het jaar heen zijn er veel meldingen gekomen.

In juni was er veel te doen rondom het taalgebruik van de vlogger Enzo Knol. Ook toen kwam de Bond in het nieuws, na een uitnodiging aan Knol om deel te nemen aan een gastles van KlasseTaal. Richting het eind van het jaar, toen het 100-jarig bestaan van de Bond in beeld kwam, nam de aandacht vanuit de media opnieuw toe.

1.3.3 Onderzoeks- en Publicatiefonds

Om het onderzoek te stimuleren rond de Bond tegen vloeken en publicaties mogelijk te maken over het thema van de Bond tegen vloeken is een Onderzoeks- en Publicatiefonds in het leven geroepen. Om de werking van het fonds beter tot haar recht te laten komen is het idee omarmd om het fonds een netwerkfunctie te geven en in te bedden in het werk van de Bond tegen vloeken. Daarop zijn de leden van het dagelijks bestuur van de Bond tegen vloeken bestuurslid geworden van het fonds. Het bestuur van het Onderzoeks- en Publicatiefonds heeft vier keer vergaderd. Er zijn helaas geen initiatieven ondersteund vanuit dit fonds.

1.3.4 Stationscampagne

Ook in 2016 hingen de posters van de Bond tegen vloeken weer op honderden stations en andere openbare gelegenheden in Nederland. Verspreid over allerlei stations en verschillende tijdstippen, vroeg de Bond aandacht voor eerbied en respect. De impact van vloek- en scheldwoorden is duidelijk te lezen op de poster met gebroken ruit: 'met vloeken breekt er iets' of 'voor een vloek bestaat geen firewall'. De posters waren onder andere te zien in Utrecht, Maastricht, Zaanstad, Rozendaal, Leeuwarden, Baarn en Assen.

Poster van de Bond tegen vloeken op een station

1.3.5 Presentaties & lezingen

In 2016 zijn 32 presentaties en lezingen verzorgd in heel Nederland. Variërend van een catechisatie of lezing, tot een clubavond. Kerkelijke gemeenten, verenigingen, clubs en andere organisaties nodigden de Bond uit om te vertellen over de organisatie, het werk, de training Vrijmoedig spreken of anderszins.

1.3.6 Vrijwilligers en Werkgroepen

In 2016 waren ongeveer 80 vrijwilligers actief voor de Bond tegen vloeken, al dan niet in werkgroepverband. In heel Nederland zijn weer allerlei activiteiten ontplooid door de vrijwilligers. Voorbeelden zijn concerten, bezoeken aan markten of braderieën of acties op scholen. Daarmee is weer een prachtig bedrag opgehaald. De Bond is dankbaar voor de inzet van al haar vrijwilligers.

1.3.7 Sociale media

Communicatie via sociale media bereikt meer en meer mensen. Zo heeft de Bond tegen vloeken op Facebook al snel een bereik van enkele duizenden mensen. In 2016 daagde de Bond de bekende vlogger Enzo Knol uit om, na kritiek op zijn taalgebruik, les te geven over eerbied en respect op een school in Wijchen. Het filmpje waarin de Bond Enzo uitnodigde, werd meer dan 10.000 keer bekeken.

Twee Facebook-berichten van de Bond tegen vloeken in 2016

1.3.8 Vrijmoedig spreken

Tijdens het afgelopen jaar is de training Vrijmoedig spreken gestart. Deze is speciaal voor leden van onze achterban, die het moeilijk vinden om het gesprek aan te gaan in reactie op vloeken. We krijgen vaak vragen over hoe te reageren als iemand in de omgeving vloekt of herhaaldelijk vloekt. Daarom heeft de Bond besloten een training te ontwikkelen die hiervoor handvatten geeft. In de training wordt onder meer aandacht gegeven aan de ontwikkeling van vloeken en schelden in Nederland. Daarnaast gaan we in op de redenen waarom mensen vloeken en hoe we daar als christen het best op kunnen reageren.

De training wordt positief ontvangen. Behalve de trainingsavonden in Veenendaal hebben we al veel trainingen gegeven op aanvraag van kerken en verenigingen. Voor zowel jong als oud blijkt het een belangrijk onderwerp dat de nodige aandacht verdient.

1.3.9 Kort & Bondig

Ook in 2016 is de Kort & Bondig weer driemaal verschenen en op zo'n 25.000 deurmatten gevallen. In 2016 heeft het nieuwsblad een nieuwe uitstraling gekregen: frisser en rustiger. De Bond probeert door middel van de Kort en Bondig te informeren en toe te rusten. Ook ziet u nieuwtjes, vragen aan donateurs of een artikel over een actueel thema.

1.3.10 Fondsenwerving

De Bond tegen vloeken zet middels relatiebeheer in op verbinding. Door de steun van donateurs, bedrijven en kerken kunnen elk jaar de geplande activiteiten uitgevoerd worden. Daar hoort bedanken bij, maar ook informeren. Elk jaar wil de Bond tegen vloeken nieuwe bedrijven verwelkom in de sponsorkring, nieuwe donateurs en nieuwe vrijwilligers. In 2016 is ze weer begonnen met actieve donateurswerving. Dat heeft de eerste vruchten afgeleverd, nadat werving in jaren daarvoor moeilijker bleek te zijn.

1.3.11 TaalQuestie

Tijdens het afgelopen jaar is er veel aandacht besteed aan het verder ontwikkelen van TaalQuestie. Daardoor zijn minder trainingen gegeven dan in voorgaande jaren, maar ligt er wel een basis voor de toekomst. In 2017 hopen we TaalQuestie verder uit te bouwen. In 2016 hebben we voor het eerst in samenwerking met de RMU trainingen aangeboden en gegeven. Dankzij de RMU kan TaalQuestie snel en gemakkelijk een grote groep bedrijven bereiken.

1.3.12 Voorbereidingen 100-jarig bestaan

In 2016 zijn ook de voorbereidingen op het 100-jarig bestaan gestart. Al in de eerste maanden werd nagedacht over activiteiten, vorm en inhoud. Deze voorbereidingen werden gaandeweg intenser. Onder andere werd de glossy *Holy!* ontwikkeld. Deze is in januari 2017 gepresenteerd. Ook het scholenwerk heeft een actie op touw gezet, genaamd *Respect2020*. Werkgroepen organiseren jubileumconcerten en scholen plannen acties in. Een hoogtepunt is het jubileumcongres op 27 januari 2017. Het belooft een bewogen jubileumjaar te worden!

1.4 Activiteiten en financiële positie

1.4.1 KlasseTaal

Algemeen

De bekendheid van KlasseTaal is in 2016 verder toegenomen. Vooral vanuit het Voortgezet Onderwijs en Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) stegen de spontane aanvragen fors. Ook in het basisonderwijs is er een stijging van het aantal lessen. Daar gaan meestal gerichte acties aan vooraf, zoals het telefonisch benaderen van de scholen.

Leraren en directies zien de gastlessen als een belangrijke toevoeging op het aanbod van de school zelf. Het vormt een stimulans om blijvend aandacht te geven aan respect en taalgebruik. Zo zei een schooldirecteur: “Hier kunnen wij weer verder mee.”

Basisschoolleerlingen werken aan een lesbrief

In de lessen worden leerlingen bewust gemaakt van de kracht die er in woorden schuilt. Tijdens de gastles wordt geen lijst van verboden woorden voorgehouden, met daarbij de oproep: Dit mag niet. We geven geen pasklare oplossingen, maar willen de leerlingen laten nadenken over hun taalgebruik. Wat betekent ‘respect en eerbied hebben’ voor je taalgebruik?

De lessen werden meestal gegeven aan enkele groepen in het eigen lokaal. De meeste klaslokalen beschikken over een digitaal schoolbord. KlasseTaal kan daarmee interactieve lessen verzorgen via Prezi. KlasseTaal sluit aan bij de actualiteit en probeert steeds variëteit in de lessen aan te brengen door diverse opdrachten (zie afbeeldingen).

Respect2020

Na intensieve voorbereidingen ging op 16 december 2016 het project Respect2020 van start. Vanaf die dag konden scholen zich inschrijven voor dit project dat aansluit bij de verkiezingen in maart 2017. Het project wordt georganiseerd in het kader van 100 jaar Bond tegen vloeken in 2017.

De bedoeling is dat leerlingen een regeringsplan schrijven, waarin respect en taalgebruik een belangrijke rol spelen. Inmiddels is bekend dat 30 scholen van BO en VO zich hebben aangemeld.

Overige activiteiten

In samenwerking met het Bond tegen vloeken-project *Het Land In* was KlasseTaal present op drie openingsmarkten voor eerstejaarsstudenten. Door middel van een activiteit (bijv. spijkerslaan) was er contact met de studenten en kwam het vaak tot goede gesprekken.

Bezochte markten:

- Radboud Universiteit, Nijmegen (RU)
- Universiteit van Amsterdam (UvA)
- Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN)

Naast het werk op scholen bezocht KlasseTaal kinderclubs in IJsselmuiden, Vriezenveen en Scherpenzeel.

Taalbewuste scholen

Scholen kunnen het predicaat 'Taalbewuste school' aanvragen. Voorwaarde is dat de school structureel aandacht besteedt aan het de thema's respect en taalgebruik.

In 2016 zijn er drie Taalbewuste scholen bijgekomen. De teller staat op 139 scholen.

Juf Karin van Basisschool de Regenboog in Zevenbergen met het bordje 'Taalbewuste school'

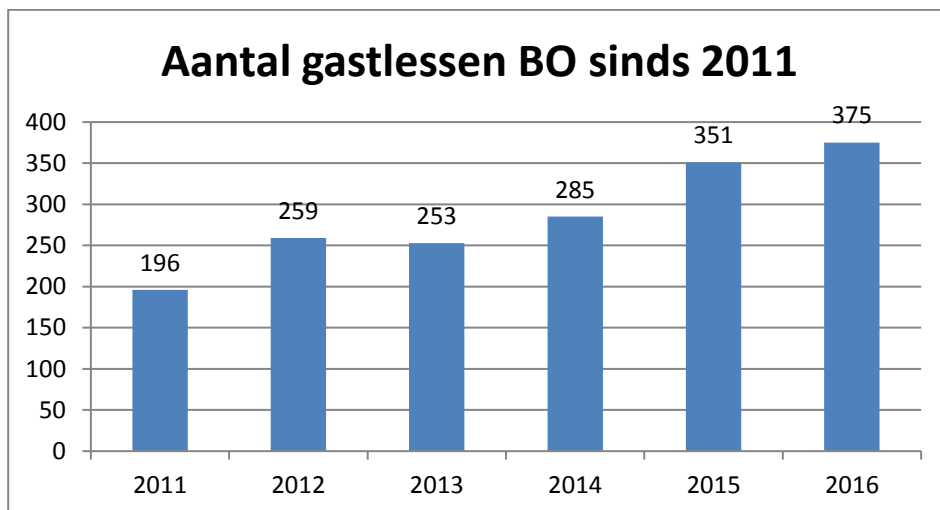
Sociale media

KlasseTaal is actief op Twitter, Facebook. De berichten dragen bij aan de bekendheid van KlasseTaal, maar ook aan bewustwording op het gebied van respect en taalgebruik.

1.4.2 Basisonderwijs

Gastlessen basisonderwijs

In 2016 werden 94 basisscholen bezocht. Dit is een toename van tien scholen ten opzichte van 2015 (84 scholen). Er werden dit jaar 375 gastlessen verzorgd. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2015 toen er 351 lessen werden gegeven (zie grafiek). Op 34 scholen in het basisonderwijs gaf KlasseTaal dit jaar voor het eerst gastlessen. In 2015 gold dat voor 26 scholen.

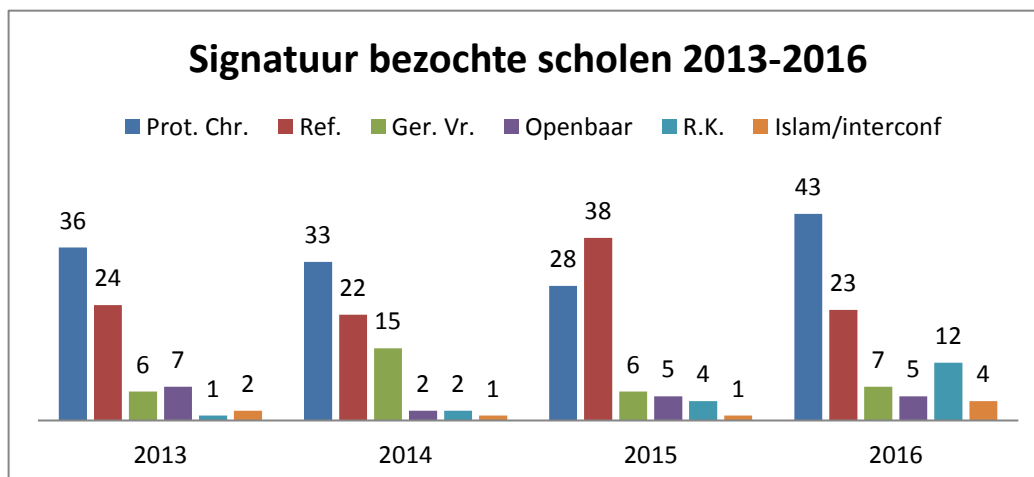

Signatuur basisscholen

In 2016 zijn meer scholen bezocht met een Room-Katholieke signatuur dan in vorige jaren. Dit heeft te maken met het aanschrijven en nabellen van scholen in Limburg en Noord-Brabant. De grootste groep bezochte scholen heeft nog steeds een protestants-christelijke signatuur.

Overzicht signatuur bezochte basisscholen

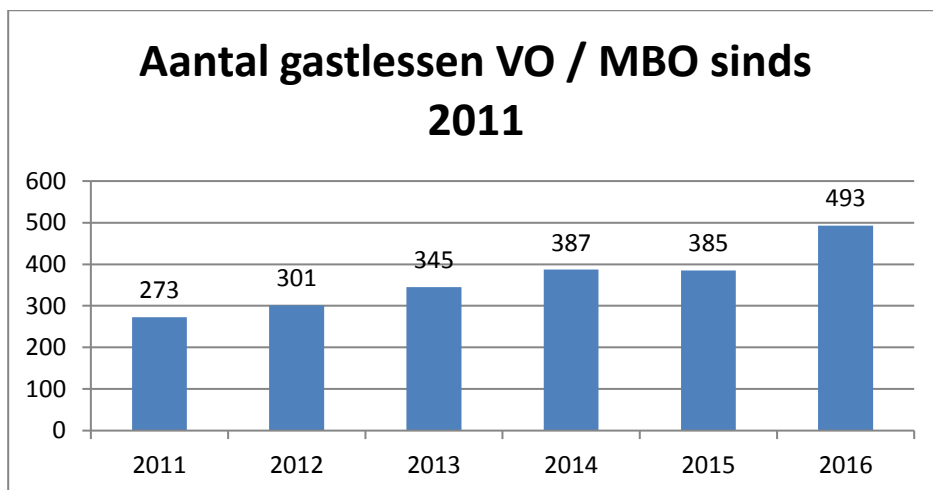
Protestants-christelijk	43
Reformatorisch	23
Gereformeerd Vrijgemaakt	7
Openbaar	5
Rooms-Katholiek	12
Islamitisch	4

1.4.3 Voortgezet onderwijs

Gastlessen Voortgezet- en Middelbaar beroepsonderwijs

In 2016 werden 41 scholen bezocht. Er zijn in 2016 493 gastlessen verzorgd. Dit is een sterke stijging van 108 gastlessen ten opzichte van 2015 toen er 385 gastlessen werden gegeven. Het aantal scholen dat voor het eerst bezocht werd, bedroeg 11 scholen.

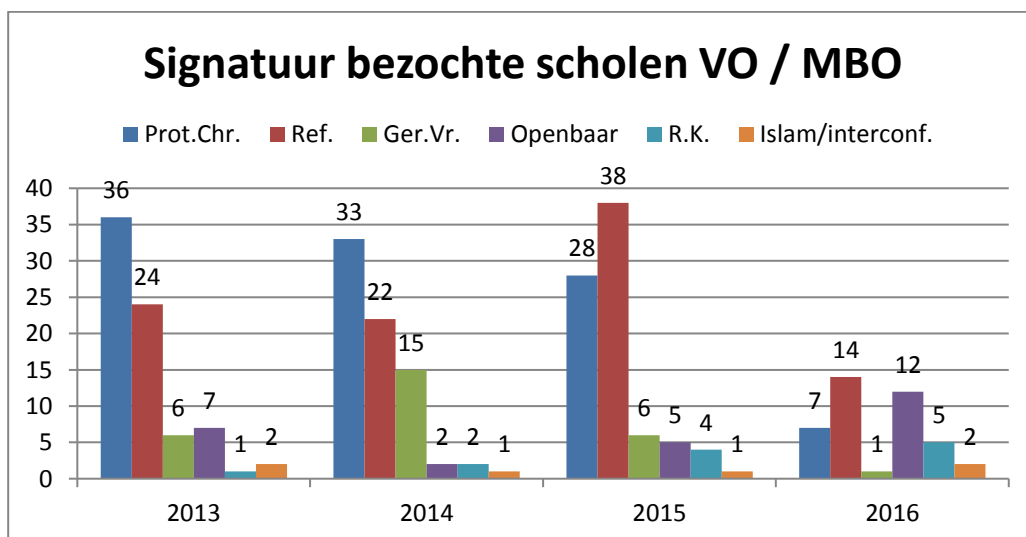

Signatuur VO/MBO scholen

In 2016 zijn wat meer scholen bezocht met een Reformatorische en Openbaar signatuur dan in vorige jaren.

Overzicht signatuur bezochte basisscholen

Prot. Chr.	7
Reformatorisch	14
Ger. Vrijgemaakt	1
Openbaar	12
R.K.	5
Interconfessioneel	2

De grafiek geeft een vertekend beeld, omdat het lijkt alsof veel minder scholen bezocht zijn dan in voorgaande jaren. Het totaal aantal bezochte locaties is ongeveer gelijk gebleven. Omdat we van veel scholen meerdere locaties bezocht hebben, is het aantal scholen dus relatief klein, terwijl het aantal locaties gelijk bleef.

Toename MBO scholen

Het aantal MBO en ROC scholen is in 2016 enorm toegenomen. In 2016 zijn er o.a. gesprekken geweest met ROC de Rooi Pannen in Tilburg om nieuwe lessen over Taal en Respect te starten. Na een geslaagde pilot met KlasseTaal, zijn er gastlessen vastgelegd voor september 2017. Ook breidt het Reformatorische Hoornbeek College (MBO) haar gastlessen uit in Rotterdam, Amersfoort en Goes, evenals ROC Friese Poort in Emmeloord, Urk en Leeuwarden.

Gastcolleges Hogeschool Rotterdam

In 2016 heeft Klassetaal verschillende colleges verzorgd aan derdejaars studenten. De colleges stonden in het teken van Debat en Dialoog. KlasseTaal ging met de studenten in debat over de vraag naar de relevantie van KlasseTaal op VO en MBO scholen. De Hogeschool was tevreden over de uitkomst van de lessen en heeft besloten dit in 2017 te herhalen en uit te breiden.

Docententrainingen 'Identiteit en Waarden'

- Docententraining op ROC Friese Poort in Emmeloord
- Docententraining op het Noordik College in Vriezenveen
- Docententraining op het Groevenbeek College - Ermelo
- Ouderavond Groevenbeek College in Putten

Gastlessen 'Racisme en Discriminatie'

Het aantal gastlessen rond het thema 'Racisme en Discriminatie' is verder uitgebreid. In 2016 zijn op 3 scholen gastlessen verzorgd m.b.t. deze thematiek. Steeds meer scholen vragen of wij deze lessen, naast de lessen over 'Taal en Respect', ook willen verzorgen.

Theatervoorstelling voor praktijkonderwijs en onderbouw VMBO - bbl/kbl

In 2016 is er overleg geweest met theatergroep *Schapen Enzo*. Het is de bedoeling om in 2018 een theatervoorstelling te maken rond het thema: 'Taal en Respect'. Hiermee komen we op een laagdrempelige manier tegemoet aan deze doelgroep. De voorbereidingen zijn in volle gang.

Pilot doorlopende leerlijn - 'Identiteit en Waarden'.

In 2016 zijn er verschillende besprekingen geweest met werkgroepen en de directies van twee VO scholen. Het Willem van Oranje College in Wijk en Aalburg en het Jacobus Fruytier College in Apeldoorn. Tijdens deze verkennende gesprekken hebben we gekeken naar de mogelijkheid van het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn met betrekking tot taal en respect. Het Willem van Oranje College is inmiddels gestart met een speciale werkgroep om dit op te zetten en verder te ontwikkelen. KlasseTaal kijkt over de schouders van deze nieuwe ontwikkeling mee.

Defensie

In 2016 zijn er met legerpredikanten besprekingen geweest om een nieuwe lesmethode en presentatie voor militairen te ontwikkelen. Inmiddels zijn er definitieve voorstellen gemaakt om dit in 2017 uit te werken en uit te testen.

Overleg met directies VO en MBO scholen

Steeds regelmatig wordt KlasseTaal gevraagd om tijdens vergaderingen van scholen aan te schuiven en advies te geven met betrekking tot het thema Taalgebruik en Respect. Scholen laten hiermee zien dat wij een serieuze onderwijspartner zijn om hierin te adviseren. De inbreng en expertise van KlasseTaal wordt gewaardeerd.

Clubs, verenigingen en catechese

Naast het toegenomen werk op scholen is, het aantal presentaties voor kerken enorm toegenomen. Van Evangelisch tot Gereformeerde Gemeente in Nederland worden onze bijdragen hiervoor gewaardeerd.

Overige activiteiten

In samenwerking met het Bond tegen vloeken-project 'Het Land in' (promotiebus) was KlasseTaal present op drie openingsmarkten voor eerstejaarsstudenten.

Door middel van een activiteit (bijv. spijkerslaan) was er contact met de studenten en kwam het vaak tot goede gesprekken.

Bezochte markten:

- Radboud Universiteit, Nijmegen (RU)
- Universiteit van Amsterdam (UvA)
- Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN)

1.5 Informatie over directie en bestuur

1.5.1 Taak en werkwijze directie en bestuur

1.5.1.1 Taak en werkwijze directie

De directiefunctie wordt sinds 2011 vervuld door de heer W.H.C. Verboom. Veel taken van het bestuur zijn naar hem gemandateerd. Tijdens bestuurlijk overleg legt hij verantwoording af van zijn werkzaamheden en de voortgang van de ontwikkelingen. In november heeft dhr. Verboom aangegeven binnenkort te willen beëindigen. Het bestuur buigt zich over de opvolging.

1.5.1.2 Taak en werkwijze bestuur

Het bestuur houdt toezicht op het werk van de directeur en oefent de toegekende taken uit die bij wet en statuut zijn bepaald. In de huidige situatie betreft dat het waarnemen van de directietaken door de heer Verboom. Het algemeen bestuur vergadert vier keer per jaar. Daar komen onder meer aan de orde de financiële ontwikkelingen, jaarverslagen, rapportage van directie, nieuwe ontwikkelingen e.d. Vanuit het algemeen bestuur is een dagelijks bestuur gevormd, waarin zitting hebben de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Dit gremium vergadert vijf keer per jaar en houdt zich voornamelijk bezig met het toezicht op het werk van de directeur, mede aan de hand van de financiële- en activiteitenrapportages.

1.5.2 Bezoldigings- en vergoedingsbeleid

Het bestuur ontvangt geen vakantiegeld of andere vergoeding voor zijn werkzaamheden. Uitsluitend reiskosten en direct voor de Bond gemaakte kosten kunnen gedeclareerd worden. Eenzelfde regeling geldt ook voor de vrijwilligers/werkgroepen.

1.5.3 Wijze benoemen en zittingsduur bestuur

Bestuursleden worden door bestuursleden voorgedragen en zij worden benoemd voor een periode van vier jaar maar kan bij besluit van het bestuur maximaal twee keer met eenzelfde periode worden verlengd. De maximumleeftijd bij aanvang van een nieuw termijn is 70 jaar.

1.5.4 Nevenfuncties bestuursleden

Drs. L.B.C. Boot :	Secretaris Deputaten Evangelisatie in de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland Bestuursondersteuner van de Stichting Herziening Statenvertaling Coördinator Digital Bible Applications bij uitgeversgroep Jongbloed in Heerenveen
Ds. P. van Duijvenboden :	Voorzitter Bond van Hervormde Zondagsscholen op gereformeerde Grondslag
J. Kloosterman :	Lid adviesraad Stichting Ontmoeting SGP-fractielid gemeente Apeldoorn Lid Panel Presentatie Ouderling Hersteld Hervormde Gemeente Apeldoorn
Mr. W.A. Mackay :	Secr./penningm. Ver. van Eigenaren Thorbeckehof-Oost te Sliedrecht
D.J. Stellingwerf :	Bestuurslid Stichting Woudagemaal Voorzitter KNRM Station Lemmer Lid Comité van aanbeveling Het Passion Lid Comité van aanbeveling A Rocha Ouderling Nederlands Gereformeerde kerk Heerenveen
Dr. R. Bisschop :	Lid Raad van Toezicht Christelijke Hogeschool Ede Lid Commissie Opleiding en Vorming van de Hersteld Hervormde Kerk Lid Bestuur Guido de Bres-stichting, Studiecentrum SGP Lid Bestuur Stichting Studie der Nadere Reformatie Voorzitter Gezelschap van Christelijke Historici
M. van Vliet :	Bestuurslid bij de Nederlandse Zeemanscentrale Bestuurslid voor de Majoor Bosshardtprijs

1.6 Toekomstparagraaf

Het jaar 2017 wordt een bijzonder jaar voor de Bond tegen vloeken. Dan herdenken we dat 100 jaar geleden de Bond tegen vloeken is opgericht. Een memorabel moment. Honderd jaar geleden was men dus ook al verontrust over het gebruik van de taal.

Om dit moment kracht bij te zetten zijn er zeer veel activiteiten voorbereid. Een congres wordt gehouden, een glossy wordt gemaakt, een nieuwe bus wordt aangeschaft waarmee we nog vaker door het land trekken. Treinstations worden bezocht om de mensen ook daaraan te spreken.

Deze acties zullen veel van het personeel vergen maar zullen ook financieel zwaar zijn. Daarom zullen er ook grote acties worden opgezet om gelden te werven voor deze activiteiten.

In het jaar 2017 zal het bestuur op zoek gaan naar een nieuwe directeur. Deze vacature ontstaat lopende het jaar 2017. Daarnaast zal het bestuur ook op zoek gaan naar invullen van twee bestaande vacatures en naar opvulling van een vacature die lopende het jaar zal ontstaan.

1.7 Risicoparagraaf

Strategie

Steeds minder mensen noemen zichzelf een christen. Deze maatschappelijke ontwikkeling is een mogelijke bedreiging. Van oudsher drijft de Bond tegen vloeken op haar christelijke achterban die het haar mogelijk maakt de wereld van respectvol taalgebruik te overtuigen. In de strategie zullen we hier rekening mee moeten houden. Ook niet-christenen steunen de uitgangspunten van de Bond tegen vloeken. Het is een uitdaging ook hen tot de achterban te gaan rekenen. Daarom zullen we ook steeds vaker op bijeenkomsten die niet of beperkt worden bezocht door onze achterban donateurs gaan werven.

Operationele activiteiten

Veel wat de Bond tegen vloeken doet ligt onder een vergrootglas. We leven als organisatie in een glazen huis. Dat zijn we ons bewust. Daarnaast komen we op voor een ethisch thema. Deze twee elementen zorgen ervoor dat reputatieschade op de loer ligt. Goede begeleiding en instructie van medewerkers is van belang. Mediatraining en een mediacode moeten ervoor zorgen dat eventuele negatieve gevolgen van reputatieschade beperkt blijven en liefst voorkomen worden.

Financiële positie

De laatste jaren zien we een dalende trend in de inkomsten. Met name de inkomsten vanuit de donateurs nemen af. Daar baart zorgen en verlangt een andere strategie. Er moet rekening worden gehouden met een vergrijsd bestand. Deze zullen op termijn afvallen als donateurs. Nieuwe en jonge donateurs moeten gevonden worden. De laatste jaren is actief gezocht naar een positieve positionering van de Bond tegen vloeken bij jonge mensen door activiteiten voor hen te organiseren. Naast een positiever imago moet dat ook nieuwe en jonge donateurs opleveren.

Veenendaal, 20 april 2017

drs. L.B.C. Boot

2. JAARREKENING 2016

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	2.7.1		
Gebouwen		220.827	232.081
Inventaris		21.331	36.656
Vervoermiddelen		1.402	2.804
		243.560	271.541
		-----	-----
<u>Vlottende activa</u>			
Vorderingen	2.7.2		
Vorderingen en overlopende activa		9.104	44.000
		9.104	44.000
		-----	-----
Liquide middelen	2.7.3	225.560	153.228
		-----	-----
Totaal activa		478.224	468.769
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>	2.7.4		
Continuïteitsreserve		354.495	348.327
Reserve financiering activa		1.402	2.804
		<u>355.897</u>	<u>351.131</u>
		-----	-----
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen		7.500	-
		-----	-----
Voorzieningen			
Voorziening onderhoud		33.215	33.215
		-----	-----
Langlopende schulden			
Hypothecaire leningen	2.7.5	-	-
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Kortlopende aflossingsverplichtingen		-	-
Crediteuren		33.906	17.463
Belastingen en sociale lasten	2.7.6	8.555	14.719
Vooruitontvangen bedragen	2.7.7	20.234	26.560
Overige kortlopende schulden	2.7.8	18.917	25.681
		<u>81.612</u>	<u>84.423</u>
		-----	-----
Totaal passiva		<u>478.224</u>	<u>468.769</u>
		=====	=====

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Eigen fondsenwerving	2.8.1	569.397	670.000	705.222
Subsidies van overheden		-	-	100
Totaal baten		569.397	670.000	705.322
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan de doelstelling	2.4	400.922	486.101	452.271
Kosten werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	2.4	93.368	113.000	100.946
Beheer en administratie				
Kosten van beheer en administratie	2.4	62.841	58.899	69.378
Totaal lasten		557.131	658.000	622.595
Overschot/tekort		12.266	12.000	82.727

2.3 Resultaatbestemming

Resultaatbestemming reserves en fondsen

Continuïteitsreserve	6.168	84.129
Reserve financiering activa	-1.402	-1.402
Bestemmingsfondsen	7.500	-
	12.266	82.727

2.4 Overzicht lastenverdeling

Bestemming		Besteed aan de doelstelling	Kosten eigen fondsen- werving	Kosten beheer en administratie	Totaal 2016
Lasten		€	€	€	€
Personeelskosten	2.9.1	243.465	46.692	43.357	333.514
Publiciteit en communicatie	2.9.2	125.370	31.342	-	156.712
Huisvestingskosten	2.9.3	11.459	2.198	2.040	15.697
Kantoor en algemene kosten	2.9.4	-	9.180	13.772	22.952
Afschrijvingen en rente	2.9.5	20.628	3.956	3.672	28.256
Totaal lasten		400.922	93.368	62.841	557.131

Doelbestedingspercentage van de baten:

Bestedingen aan doelstellingen/totale baten 70,4%

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten 72,0%

Fondsenwervingspercentage:

Kosten eigen fondsenwerving/baten eigen fondsenwerving 16,4%

Percentage kosten beheer en administratie:

Kosten beheer en administratie/totale lasten 11,3%

Begroot 2016	Totaal 2015	Begroot 2017
€	€	€
330.000	392.845	325.000
270.000	152.948	230.000
35.000	31.785	20.000
18.000	17.714	20.000
5.000	27.303	5.000
658.000	622.595	600.000
72,6%	64,1%	73,2%
73,9%	72,6%	73,2%
16,9%	14,3%	17,2%
9,0%	11,1%	9,6%

2.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het verslagjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde verslagjaar.

	2016	2015
	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	569.397	705.322
Totaal lasten	557.131	622.595
Resultaat	12.266	82.727
Afschrijvingen	28.256	27.153
Cash-flow	40.522	109.880
<i>Mutaties in:</i>		
Overige vorderingen en activa	34.896	-28.880
Crediteuren	16.443	-1.245
Belastingen en sociale lasten	-6.164	-7.787
Voortuigontvangen bedragen	-6.326	-8.159
Overige kortlopende schulden	-6.764	-4.681
Voorzieningen	-	7.208
	32.085	-43.544
Totaal kasstroom uit activiteiten	72.607	66.336
Kasstroom uit investeringen		
Investerings in materiële vaste activa	-275	-10.584
Kasstroom uit financieringen		
Aflossing van langlopende schulden	-	-11.796
Totale kasstroom	72.332	43.956
Saldo liquide middelen begin	153.228	109.272
Totale kasstroom	72.332	43.956
Saldo liquide middelen eind	225.560	153.228

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

2.6.2 Consolidatie

De stichting Onderzoek- en Publicatiefonds van de Bond tegen het vloeken betreft een groepsmaatschappij. Gedurende het verslagjaar 2015 hebben in deze stichting geen financiële transacties plaatsgevonden. Derhalve heeft ook geen consolidatie plaatsgevonden.

2.6.3 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2015 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

2.6.4 Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur schattingen maakt die van invloed zijn op de verantwoorde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen hiervan afwijken. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld.

Grondslagen van waardering

2.6.5 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.6 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs. Indien van toepassing wordt de aanschafwaarde verminderd met boekwinsten die ontstaan bij vervangingsinvesteringen.

2.6.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.6.8 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende bestemmingsdonaties.

2.6.9 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als waarschijnlijk of vaststaand is dat een verplichting zich gaat voordoen, maar waarvan de omvang of het tijdstip van uitstroom van middelen niet bekend is.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.6.10 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.11 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.6.12 Lasten

De uitvoeringskosten, kosten voor fondsenwerving en overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

De kosten van beheer en administratie zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van de baten.

2.6.13 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De stichting hanteert voor haar medewerkers een pensioenregeling waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord.

Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een schuld opgenomen. De risico's voor prijsindexatie en beleggingsrendement kunnen mogelijk leiden tot aanpassing van de toekomstige bijdragen aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft de stichting geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstig hogere premies.

Het pensioenfonds PFZW heeft een dekkingsgraad van 90,8% ultimo 2016 (2015: 97%). PFZW heeft op 1 juli 2015 het nieuwe herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). In het herstelplan staan de maatregelen die genomen worden om te zorgen dat de dekkingsgraad weer op het vereiste niveau komt. PFZW heeft 12 jaar de tijd om weer op de dekkingsgraad van 127% te komen.

Dit zijn de maatregelen die nu in het herstelplan zijn opgenomen:

- de pensioenen niet verhogen bij een dekkingsgraad onder de 110%;
- de pensioenen verhogen met slechts een deel van de loonstijging (indexeren) bij een dekkingsgraad hoger dan 110%;
- een opslag voor herstel in de premie van 2%, deze opslag is al opgenomen in de huidige premie.

Als de aannames onder het herstelplan niet uitkomen en het echt niet anders kan, is PFZW genoodzaakt de pensioenen te verlagen en zal tijdelijke een extra premie van 2,5% worden gevraagd.

2.6.14 Kostentoerekening

Kosten worden toegerekend aan de doelstellingen, werving van baten en beheer en administratie op basis van de volgende maatstaven:

- de direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend aan de doelstelling, werving van baten of beheer en administratie;
- niet direct toerekenbare publiciteits- en communicatiekosten worden verdeeld op basis van de beste inschatting van de gemaakte kosten naar doelstelling en fondsenwerving;
- de overige niet direct toerekenbare kosten worden naar rato van tijdsbesteding van de medewerkers en bijbehorende personeelskosten toegerekend.

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat.

	Gebouwen	Inventaris	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016				
Aanschafwaarde	439.356	98.126	7.009	544.491
Cumulatieve afschrijvingen	-207.275	-61.470	-4.205	-272.950
	<u>232.081</u>	<u>36.656</u>	<u>2.804</u>	<u>271.541</u>
Mutaties boekjaar 2016				
Investeringen	-	275	-	275
Afschrijvingen	-11.254	-15.600	-1.402	-28.256
	<u>-11.254</u>	<u>-15.325</u>	<u>-1.402</u>	<u>-27.981</u>
Stand per 31 december 2016				
Aanschafwaarde	439.356	98.401	7.009	544.766
Cumulatieve afschrijvingen	-218.529	-77.070	-5.607	-301.206
	<u>220.827</u>	<u>21.331</u>	<u>1.402</u>	<u>243.560</u>

De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de bedrijfsvoering. De verzekerde waarde van de materiële vaste activa bedraagt € 639.600.

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:

Gebouwen (exclusief grond)	4%
Inventaris en vervoermiddelen	10-50%

De restwaarde van de gebouwen bedraagt € 158.000 (betreft 50% van de toenmalige WOZ-waarde).

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2016	2015
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>2.7.2 Overige vorderingen</u>		
Vooruitbetaalde kosten en te ontvangen bedragen	9.104	44.000
	<u>9.104</u>	<u>44.000</u>

2.7.3 Liquide middelen

Banken	223.508	150.582
Kas	4	313
Gelden onderweg	2.048	2.333
	<u>225.560</u>	<u>153.228</u>
Saldo per 31 december		
	<u>225.560</u>	<u>153.228</u>
De liquide middelen zijn vrij opneembaar.		

PASSIVA

2.7.4 Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	348.327	264.199
Mutatie volgens resultaatbestemming	13.668	84.129
	<u>361.995</u>	<u>348.327</u>
Saldo per 31 december		
	<u>361.995</u>	<u>348.327</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan.

De grondslag voor de continuïteitsreserve bedraagt maximaal 50% van de totale doorlopende kosten. Dit zijn de totale kosten verminderd met de publiciteits- en communicatiekosten.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2016	2015
	€	€
Reserve financiering activa		
Saldo per 1 januari	2.804	4.205
Mutatie volgens resultaatbestemming	-1.402	-1.401
Saldo per 31 december	1.402	2.804

Deze reserve is bestemd voor de benodigde investeringen die niet uit de reguliere fondsenwerving gefinancierd kunnen worden.

Bestemmingsfondsen

Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie volgens resultaatbestemming	7.500	-
Saldo per 31 december	7.500	-

Dit bestemmingsfonds is gevormd als gevolg van de ontvangen gift voor de vervanging van de bus. Dit geld wordt in 2017 besteed.

2.7.5 Langlopende schulden

	2016	2015
	€	€
Hypothecaire leningen		
Saldo per 1 januari	-	11.795
Aflossingen	-	-11.795
Verschuldigd per 31 december	-	-
Kortlopend deel hypothecaire leningen	-	-
Saldo per 31 december	-	-

Voor deze lening en een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 45.378 is een negatieve hypotheekverklaring gegeven van € 407.775 aan de Stichting Kerkelijk Geldbeheer. De hypotheek heeft een looptijd van 22 jaar en dient te worden afgelost in halfjaarlijkse termijnen van € 6.058. Het rentepercentage bedraagt 5,25% per jaar (vast tot 1 maart 2012).

In 2015 is deze lening geheel afgelost.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2016	2015
	€	€
<u>2.7.6 Belastingen en sociale lasten</u>		
Af te dragen omzetbelasting	126	126
Af te dragen loonheffing	7.686	11.882
Af te dragen pensioen	743	2.711
	<u>8.555</u>	<u>14.719</u>

2.7.7 Vooruitontvangen bedragen

Vooruitontvangen donateursbijdragen	20.234	26.560
	<u>20.234</u>	<u>26.560</u>

2.7.8 Overige kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld	12.516	9.277
Reservering vakantiedagen	3.791	3.563
Reservering eindejaarsuitkering	-	1.725
Nog te betalen bedragen	2.610	11.116
	<u>18.917</u>	<u>25.681</u>

2.7.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Op 31 december 2016 waren er de volgende huurverplichtingen.

	< 1 Jaar	> 1 Jaar < 5 jaar	> 5 Jaar	Totaal
	€	€	€	€
Lease kopieerapparaat	1.496	2.119	-	3.615
	<u>1.496</u>	<u>2.119</u>	<u>-</u>	<u>3.615</u>

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
BATEN			
<u>2.8.1 Baten uit eigen fondsenwerving</u>			
Bijdragen donateurs	275.452		394.770
Bijdragen nieuwsbrieven	110.067		71.301
Donaties scholenwerk	29.518		45.898
Nalatenschappen	32.839		56.052
Giften	5.723		4.547
Bijdragen kerken	41.647		39.639
Opbrengsten werkgroepen	19.605		41.557
Opbrengsten fondsen	35.288		26.553
Overige opbrengsten	19.258		24.905
	<u>569.397</u>	<u>670.000</u>	<u>705.222</u>

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.1 Personeelskosten</u>			
Salarissen	234.358		278.326
Sociale lasten	38.473		41.500
Pensioenlasten	24.157		33.215
Overige personeelskosten	36.526		39.803
Totaal personeelskosten	333.514	330.000	392.844

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2016 bedroeg 6,6 (2015: 5,6).

Directiebezoldiging

De heer W.H.C. Verboom
Algemeen directeur

Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	36	36
Parttime percentage	50	100
Periode	01/01-31/12	01/01-31/12
Parttime percentage		50
Periode		30/05-31/12
	€	€
Jaarbezoldiging		
Brutosalaris (inclusief vakantiegeld)	38.481	55.802
Sociale lasten	6.567	9.054
Pensioenlasten	6.477	8.889
Totaal bezoldiging	51.525	73.745

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Brutolonen	218.014		237.501
Ontslagvergoeding	-		25.000
Vakantiegeld	16.977		17.672
	234.991		280.173
Af: Ontvangen ziekengeld	-633		-1.847
	234.358		278.326

2.9.2 Publiciteit en communicatie

Stationsreclame	29.040		9.075
Verspreidingskosten	18.124		4.712
Verzendkosten	11.677		7.949
Kort en bondig	37.272		41.427
Marketingkosten algemeen	22.375		55.121
Regionale reclameactiviteiten	891		3.623
Kosten beurzen	1.959		587
Kosten vloekmonitor	598		2.669
Regionale activiteiten	17.109		22.359
Overig materiaal	691		1.487
Website	15.274		629
Overige publiciteits- en communicatiekosten	1.702		3.310
Totaal publiciteits- en communicatiekosten	156.712	270.000	152.948

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.3 Huisvestingskosten</u>			
Energiekosten	6.106		3.999
Kantoorbenodigdheden	1.626		1.245
Kopieerkosten	1.790		3.545
Verzekeringen	5.237		5.268
Computerbenodigdheden	457		2.133
Overige huisvestingskosten	10.333		13.026
Huuropbrengsten	-14.200		-7.925
Doorberekende servicekosten	2.723		2.723
Onderhoud gebouwen	1.625		563
Dotatie voorziening groot onderhoud	-		7.208
	<u>15.697</u>	<u>35.000</u>	<u>31.785</u>
<u>2.9.4 Algemene- en kantoorkosten</u>			
Reiskosten	259		1.027
Vergaderkosten	2.003		386
Kosten financiële administratie	2.913		2.565
Verwerkingskosten contributies	10.152		8.181
Accountants- en advieskosten	7.003		8.620
Betalingsverschillen	622		-3.065
	<u>22.952</u>	<u>18.000</u>	<u>17.714</u>
<u>2.9.5 Afschrijvingen en rente</u>			
Gebouwen	11.254		11.254
Inventaris	15.600		14.497
Vervoermiddelen	1.402		1.401
Rentelasten hypotheek	-		151
	<u>28.256</u>	<u>5.000</u>	<u>27.303</u>

Vastgesteld en goedgekeurd te Veenendaal _____ 2017.

De heer drs. L.B.C. Boot
Voorzitter

Mevrouw A. Roest
Secretaris

De heer mr. W.A. Mackay
Penningmeester

3. OVERIGE GEGEVENS

Stichting Bond tegen het Schenden van
Gods Heilige Naam
Postbus 362
3900 AJ VEENENDAAL

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de directie van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam te Veenendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016 met een balanstotaal van € 478.224;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2016 met een resultaat van € 12.266 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 24 mei 2017.

WITH accountants B.V.

P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE

Begroting 2017

	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2016
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Eigen fondsenwerving	600.000	569.397	670.000
Subsidies van overheden	-	-	-
Totaal baten	600.000	569.397	670.000
<u>LASTEN</u>			
Besteed aan de doelstelling	439.500	400.922	486.101
Kosten werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	103.000	93.368	113.000
Beheer en administratie			
Kosten van beheer en administratie	57.500	62.841	58.899
Totaal lasten	600.000	557.131	658.000
Overschot/tekort	-	12.266	12.000